
JAK KOUŠE MILENA

„Nechceš si to ještě rozmyslet, Mileno?“ zeptal se Jaroslav, když stočil volant doleva na polní cestu vedoucí k domu a stájím.

„Jsem zvědavá jak malá holka na dárky pod stromečkem. Jediné, co si mohu rozmyslet, je, který dřív rozbalím!“ najárela se Milena, zatímco velké auto nadskakovalo po polní cestě z mírného kopce. Po levé ruce se míhala zeď obory zámku Koloděje, po pravé ruce pastviny.

„To jsou tví koně?“ vykřikla Milena nadšenou a zbytečnou otázkou, když míjeli stádo ve výběhu po pravé ruce.

„Chvilku vydrž, zajedu do dvora, tam jsou hřebci,“ uklidňoval Jaroslav dychtivé děvče. „Napřed si budeme číst básničky a pak půjdeme ke koním!“

„Ne, ne, obráceně! Básničky píšu a čtu skoro každý den, koně zblízka uvidím poprvé v životě,“ vyznávala se Milena. Vůbec si nevzpomínám, že bych si někdy mohla pohladit koně,“ žalovala.

„Jenže tady se koně nehladí, holčičko, tady se krmí, čistí, uklízejí se stáje, zase krmí, je to nekonečný koloběh,“ popisoval Jaroslav svoji práci. Pravdou je, že ji dělá celý život, ale v poslední době spoléhá na svého dělníka a sám pracuje úplně na jiných projektech.

„Dobře, napřed si je všechny pohladím, pak jim budu uklízet a pak je budu čistit!“ slibovala Milena.

„Kdy budeš chodit do školy a kdy psát svoje krásné básničky, Mileno?“

„Stihnu všechno. Nebudu tak dlouho spát a po škole se nebudu poflakovat po ulicích. Nebudu vysedávat u počítače. Celý život toužím po koních!“ vyznávala Milena svoji touhu.

„Tohle znám, říkám tomu princeznovský komplex. Postihne to hodně holek, ale skoro všechny to zase přejde, jakmile potkají kluka,“ vysvětloval jí Jaroslav, když vystupovali před domem z auta. Milena se rozběhla k nejbližšímu koni v kovové ohradě ve dvoře.

„Proč je tu sám?“ ptala se nechápavě.

„Je to hřebec, plemeník. Myslí jenom na to... S jinými koňmi by se nesnesl. S hřebcem by se pokopali a pokousali k smrti. Kdyby byl mezi kobyly, chtěl by na ně skákat a ony by jej ukopaly taky. Je to osud všech plemeníků. Na jaře si užívají milostný život s několika klisnami a pak zbytek roku si sexuálně odříkají,“ vysvětloval Jaroslav.

„To je nespravedlivé!“ odsoudila plemenářský řád Milena.

„Víš, klisny taky hřebce nechtějí pořad. Jenom v říji, jednou za tři týdny. A když zabřeznou, tak už vůbec ne. To není jako u holek, že chtějí pořad!“

„Ty!“ pohrozila mu Milena, jako by byla ona sama tou holkou.

„Vím, že tebe se to netýká, ty jsi holčička, kterou takové věci ještě nezažívají,“ ujišťoval ji chovatel.

„Aby ses nepletl, nejsem zase taková holčička, jak si myslíš,“ naznačovala holčina s mnohoslibným smíchem. Chovateli bylo v tu chvíli jasné, že jeho srdce podléhá.

„A proč jsou ti dva spolu?“ zeptala se ukazujíc na vzdálenější ohradu za stájemi.

„Jsou to mladí hřebci, ale nejsou plemeníci. Žijí spolu od hříběcího věku, zvykli si na sebe. Ale jejich hry nebývají taky příliš bezpečné. Mladší,

Milena se štěňaty, jejich otcem Gramem a matkou Kačenou.

jmenuje se Matyass, poslouchá staršího Manorka. Respektuje ho, starší jej snadno zažene. Třeba od krmení. Plemeník se jmenuje Access to Java, vyhrál nejvýznamnější český dostih Cenu českého turfú. Je charakterní a k lidem se chová přátelsky, ale jiného hřebce bych k němu nepustil v žádném případě.“

Jaroslav otevřel psinec a na Milenu se vyřítili dva psi. „Je to manželský pár, border colie Graham a Kačena, a mají tři děti.“ Štěňata se probrala ze spánku a vyrazila vzápětí za svými chlupatými rodiči. Milena byla zjevně šťastná.

„Pětčlennou smečku border colíí pohromadě jsem taky ještě neviděla,“ přiznávala hladíc chlupaté psí hřbety a hlavy snažící se vetřít do její přízně. Mezi psy se bez bázně vetřely i kočky.

„Jsou na sebe taky zvyklí. Často vidím, že se kočky otírají o psy a snaží se s nimi mazlit. Psům to vůbec nevadí. Trochu na sebe žárlí. Když vyskočí na zídku kolem hnojiště pes, abych jej mohl hladit a nemusel se sehnout, vzápětí vyskočí i některý z kocourů, abych ho hladil taky. Většina zvířat se má ráda. Jenom koně se mezi sebou často nesnášejí. Mám tu klisnu Frimanu, která kouká, kde by mohla jakého koně kousnout. Ani její maminka Friza nikdy nebyla hodná. Nejhorší jsou březí klisny, ty jsou doslova nenávistné. Stojí samozřejmě samy v boxu, ale kopou do hrazení vedlejšího stání nebo třeba jen do zdi. Manila by dokázala prokopat třiceticentimetrovou zeď v celé tloušťce. Zraňuje si přitom i vlastní nohy,“ vysvětloval Jaroslav své mladičké návštěvnici taje mezizvířecích vztahů, které nejsou všeobecně známé.

„Ale přece nejsou všichni koně zlí?“ vyděšeně se zeptala Milena.

„Zdaleka ne, jsou i koně, kteří se mají vzájemně rádi. Lásku si projevují třeba tak, že si stoupnou hlavami proti sobě, zaujmou jakousi polohu 69, jestli si to dovedeš představit?“ zeptal se dívenky úmyslně tak, aby viděl její reakci.

„Slyšela jsem o takové poloze. Ale jenom slyšela nebo viděla na obrázku. Mně se taková poloha příliš nezdá. I když nejsem neviňátko!“ ujistila Jaroslava svými znalostmi.

„Tak dva koně se postaví do polohy šedesát devět a vzájemně se koušou do krku. Dělá jim to oběma dobře. Není to ani nic nebezpečného a určitě

to nepovažují za nemravné,“ ujišťoval chovatel svoji posluchačku. „Když chci, aby hříbě klidně stálo při nějakém veterinárním zákroku nebo třeba jen při strouhání kopyt, řeknu svému pomocníkovi – kousej je do krku. A on prsty napodobí kousání do krku. Hříběti se to líbí a stojí klidně, je to běžná praktika.“

„Tak pojď do výběhu, vyzkouším si to, a až budeš potřebovat pomoc s hříbětem, budu je kousat prsty do krku taky,“ nabízela se Milena.

„Ve výběhu musíš být opatrná, koně se domnívají, že jim něco neseš a začnou se vzájemně odstrkovat a odhánět. Silnější odstrkují slabší, ve stádě je zřetelná hierarchie. Nejsilnější nebo nejaktivnější klisna si vynutí mezi ostatními vedoucí postavení. Když přijdeš k ohradě a přineseš něco ke krmení, odežene ty ostatní. Docela to funguje, někdo je šéf, jiný podřízený. Když stojíš mezi koňmi, musíš počítat minimálně s tím, že ti některý šlápne na palec. V horším případě tě porazí, jak se vzájemně odstrkují, v nejhorším tě kopnou nebo kousnou. Oni totiž koně nevědí, koho vlastně kousou. Stane se, že chce jeden kůň kousnout druhého a přitom se splete a kousne svého ošetřovatele nebo dárce laskomin. Všeobecně nedoporučuju mezi koně ve výběhu vstupovat třeba s pytlíkem. Očekávají pochoutky a jsou agresivní. Půjdu do výběhu s tebou a dám na tebe pozor,“ nabídl hezounké dychtivé dívence starý chovatel koní.

„Já se nebojím, ale budu ráda, když budeš vedle mě,“ prohlásila Milena a hrnula se do výběhu.

„Pozor, v pásce ohradníku je elektrický proud, dává nepříjemné rány!“ varoval ji a sám si ohradník rozepnul v místě, kde je rukojeť, aby nemusel pásku podlézat. Věděl dobře, že při podlézání ztrácí jakýkoli glanc. Leze totiž doslova po kolenou, zatímco svižná holčička ji podlezla jako zajíc. Koně se k ní okamžitě seběhli. Bylo vidět, že se přece jen obrovských zvířat lekla.

„Neboj, jsem tu s tebou, holčičko,“ uklidňoval ji chovatel.

„Dokážeš je rozeznat jednoho od druhého, Jaroslave?“ ptala se rozechvěle.

„Poznám je podle pravého zadního kopyta, Mileno,“ přeháněl. „Jsou to moje děti, narodily se u mě nejen jejich matky, ale i jejich babičky a prababičky,“ chlubil se vědom si, že zase zdůrazní svoje stáří. Ale Milena neprotestovala, asi si ničeho nevšimla.

„Máš krásné povolání – chovatel koní. Vidíš tak jasně výsledky své práce,“ pronesla moudře, na svůj věk až dospěle.

„Kdysi jsem je měl raději než teď, holčičko. Protože jsem tím povoláním vydělával taky peníze. Živil jsem se chovem koní. Dnes jsou koně s daleko lepšími původy skoro neprodejní, a když tak opravdu za málo. Teď je moje povolání spíš údělem než radostí, utrácím za chov koní peníze, které se nikdy nevrátí. Je to doslova, jako bych si zapaloval oheň v kamnech tisíčovkami. Každý den si tak zapaluju...“ popisoval po pravdě chovatel svoji situaci.

„Nevěděla jsem, že koně jsou neprodejní. Všude je vidět někoho na koni, samí kovbojové,“ argumentovala.

„Chovám anglické plnokrevníky, tedy dostihové koně. Pro módní westernové ježdění se nehodí. Jsou na to příliš nervózní. Kovbojové potřebují koně, kteří se neleknu, když v jejich sedlech střílejí z pistolek. Pak si ještě pořizují koně dcerky bohatých podnikatelů, ty zase chtějí, aby kůň byl klidný a skočil nějakou tu překážku. Plnokrevníci sice skáčou, ale narodili se pro dostihy. A ty, kromě Pardubické, v Čechách nikoho nezajímají. Je to na delší povídání, a budeš-li chtít, rád ti smutnou situaci kolem turfu vysvětlím,“ poklesl v hlase, protože se mu o tom příliš vyprávět nechtělo. Kdysi býval ve Velké Chuchli každou neděli, jeho koně vyhrávali i velké dostihy, ale brzy se z opojení probрал.

„O to je tvoje práce hodnotnější, když nechováš koně pro zisk,“ ocenila moudrá holčička obdivně chovatelovu umanutost, s níž se nechtěl chovu plnokrevníků vzdát.

„Tvoje chvála mě těší, ale nezasloužím si ji, věř mi. Koně chovám, jako se mnozí rodiče starají o své zlobivé děti, i když je stojí jenom peníze a starosti,“ použil svoje oblíbené přirovnání s vědomím, že Milena je od něho jistě nikdy neslyšela. Často si všímal, že používá nacvičené věty, že se opakuje. A to by rozhodně před hezounkou a chytrou holčinou nechtěl.

„Už jsem je přestala zajímat?“ divila se Milena, že se koně rozcházejí a jdou si po svých.

„Pochopili, že nedostanou nic k snědku, tak jdou uždibovat raději trávu. Koně nejsou takoví kamarádi s lidmi, jako třeba psi,“ pohladil Jaroslav nejstaršího psa ze smečky, který se mu držel u nohou a každou chvíli se

na něj podíval. „Přijdou za krmením, ale to je všechno. Hráť si s lidmi, až na malé výjimky, nedovedou. Ale viděl jsem koníka, který si se svou majitelkou hrál, ale to je něco mimořádného a předpokládám, že jej to naučila při krmení. Nevím, nezpovídal jsem jí,“ vzpomněl si na jednu ze svých dávných žen, která si uměla se starým valachem ve výběhu doslova hrát. Milena se zatím pokoušela kousat prsty hříbě do krku, jak jí to chovatel před chvílí vyprávěl. Jenže hříbě odběhlo, asi se mu to ani nelíbilo.

„Hříbě se nechce ode mne nechat kousat,“ žalovala Milena.

„Asi kousat neumíš, holčičko,“ odpověděl jí chovatel rozmarně. Milena po něm skočila a kousla ho do krku. Citelně, ale něžně. Jaroslava zamrazilo v zádech rozkoší. Na chvílku Milenu lehce objal. Uvědomil si, že by se snadno stala předmětem jeho milostného zájmu. „Koušeš dobře, až moc dobře, na malou holku dokonce výborně,“ řekl s povzdechem.

„Chtěla jsem, aby se ti to líbilo!“ poučila jej Milena.

Jaro na Hájku, pohled od říčky Rokytky.